

in od tam se je na stara leta preselila v rojstni kraj kot vdova, kjer je imela za preužitek lepo posestvo. Na zadnji poti je spremljala lepo številno ljudje, v asistenci domačega g. župnika je bil tudi g. župnik Razbornik od Sv. Urbana, ki je spregovoril ob odprti gomili rajni v slovo. Še isti dan pa je spjavala med angelske trume dušica devetletnega Poldeka Vidoviča, učenca vurbeske šole, doma iz Krčevin. Nek solar ga je brcnil z nogo v trebuh, pretrgala se mu je trebušna mrena, dobil je vnetje z različni zapletljivi in zdravniški mu niso mogli oteži življenja. Ta primer je glasen opomin, kako se razpasuje surovost med mladino. Od ljubkega fantka pa je romala smrt dalje po Krčevinah in iskala nove žrtve. Stopila je v hišo Kuharjevo in zamahnila s koso po gospodarju Jožefu, star komaj 49 let. Umrl je na posledicah možganske kapi med prevozom v bolnišnico radi pljučnice na pešnično sredo jutraj. Veliko ljudi je šlo k pogrebu in mu tako izkazalo zadnje spoštovanje. In drugi dan je zopet v Krčevinah smrt bila na delu. Odrašila je napornega življenja 86 letno Gerčko Horvat, ki je še lansko leto hodila precej daleč v cerkev. Njena hči je usmiljenka v Trstu. — Počivajte v miru vsi, vsem žalujočim pa božje tolažbe!

Dva smrtna primera pri Sv. Andražu v Haložah. Nebeški Vrtnar je pred kratkim presadil dve dobri Marijini družbenki iz te solzne doline v svoj nebeški vrt. Obe sta vse življenje kot lepi cvetki dehteli in širili vonj krepostnega, zgledega življenja Marijinih otrok. Obe sta zveneli pod morilno roko jetike, ki ju je neozdravljivo zgrabila in iztrgala iz naše srede. Obe sta bili doma iz Strmca, obe sta veliko delali in se mučili ter si skrbeli za trdi kruh na mačehovski haloški zemlji, ki je tako lepa, a tudi tako skopa. Lizika Vindiš je zadnja leta še s posebno ljubeznijo podpirala svojega nečaka Ivana, ki študira in tako želi, da bi postal ves Gospodov. Tonika Potočnik je nekaj ur pred slovesom iz sveta prešla Gospoda, zato ji je posebni nasmeji igral okrog ust na mrtvaškem odru. Tako smo se na grobu postavliali od dragih sester s solzami v očeh in s svetim mirom ter tiho srečo v srcu.

Župnikov brat legel k večnemu počitku. Pretekli teden je v lepi starosti 80 let po nekajdnevni boleznj zatisnil oči k večnemu počitku g. Kerestur Koloman iz D. Lendave. Pokojnik je bil brat v Bakovih živčnega upokojenega župnika. Naj počiva v miru, a g. bratu naše iskreno sožalje!

Dopisi

Dravska dolina

Vuzenica. Časi so hudi, a mi smo kljub temu veseli. Čeprav je bila tudi letos huda in mrzla zima, nismo pustili volka skozi faro kakor lani. Oklicanih je bilo namreč nič manj ko 6 parov.

Dravsko polje

Vurberg. Vurberžani se zadnje čase na vse načine izobražujejo. 27. in 28. februarja je priredil okrajni kmetijski odbor kmetijski in sadjarski tečaj z zelo zanimivimi in aktualnimi gospodarskimi predavanji v teoriji in praksi. Udeležilo se ga je precej gospodarjev in fantov kmetijsko-nadaljevalne šole, vendar bi bilo treba še več razumevanja in zanimanja za take, kmetu tako nujne stvari. Eni pa delajo čisto posebne tečaje za prislino prilastitev tuje lastnine. Posebno meso jim gre v slast. Kradejo kure in svinjska plečeta. Pri Mariji in Ani Minih v Grajenščaku si je kar vso kiblijo privoščil in kokoške zraven, ubogi ženci pa naj zdaj sam fižol omlatujeta, je to za kristjane? — Naša društva so stalno na delu. Za praznik sv. Jožefa je namenjena pestra akademija FO in DK, če se bodo ugodno rešile zadeve višje sile, kar bo pravčasno razglašeno. Ker pa je upanje na prireditev akademije, zato vsem prijateljem katoliške mladine doma in pri sosedih kličemo: na veselo svidenje v dvorani!

Slovenske gorice

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V pustnem času je bilo precej živahno, imeli smo 9 porok. Želimo novoporočencem veliko sreče in blagoslova v novem stanu. Naj bi bili krepka opora cerkvi, na-

rodu in domovini! — Naša sadjarska in vrtnarska podružnica se krepko giblje. Na njenem običnem zboru je prof. Šiftar v dvehurnem govoru podal mnogo koristnih navodil za pripravo zele-njave. Na poučnem shodu 10. februarja je naš tajnik Jože Kraner predaval o glavnih škodljivcih našega sadnega drevja, na tečaju 26. februarja za ssaženje drevja pa, kako se naj ssažni sadno drevje in škropi. Na tečaju za cepljenje drevja 2. marca pa nam je isti razlagal, kako se cepi in precepilja. Pomagala sta mu naša člana A. Zemljic in Leop. Kurbus. Naši sadjarji v tem mesecu pridno ssažijo sadno drevje, ker noben noče biti naznanjen okr. glavarstvu za prisilno ssaženje. Pa bi bila tudi sramota za tistega, ki bi ne storil svoje dolžnosti. Še je dovolj časa do 1. aprila. — Na novi državni cesti Sv. Benedikt—Sv. Lenart se bo začelo delo, kakor hitro bo na zemlja osušila. Zemeljska dela se bodo dovršila in zgradila dva mosta. Zelo želimo, da bi se tudi celotno potlakala in dovršila. Upamo, da bo država dala na razpolago potrebni denar za dovršitev.

Mursko polje

Ljutomer. Ljutomerski farani, ako je v vas kaj katoliške narodne zavednosti, se boste gotovo naročili na Mohorjeve knjige! 30 din za šest knjig boste že zmogli. Ne odslavite nabiralca, ki bo prišel k vam z nabiralno polo! — Iz okolice Ljutomer se sliši godrnjanje nad zlikovcem, ki se spravlja nad kokoši. Upanje je, da se bo nepridiprav enkrat vendarle ujel. — Pošteno nas je presenetilo. Ko smo pričakovali, da bo dež prenehal in se nam bo nasmejalo sonce, pa nas je pozdravil v četrtek jutraj skoraj 15 cm debel sneg.

Saj bi bili veseli, če bi bilo še okrog Božiča, toda sedaj ga pa res nismo! Ker je sneg južen, se je zelo oprijel drevja, posebno iglastega, kjer je naredil veliko škode. Nesreča pa je tem večja, ker je takoj drugi dan posijalo sonce, ki je naglo topilo zapadli sneg. Ker so bili potoki narastli že radi obilnega dežja, so sedaj prestopili struge. Posebno škavnica, ki je spravila pod vodo velik del polja. Nevarnost je za ozimlino. Res se sprašujemo: kdaj bo končno nastopil dan, da se bo škavnica regulirala in tako vsaj nekoliko zmanjšala njena uničevalna moč? — Najbolj so prizadeti kraji: Cezanjevi, Ljutomer in Ristova, saj so od obmurskih krajev skoraj odrezani, ker so ceste vse pod vodo.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Dne 1. marca zvečer so ljudje opazili na severni strani jasnega neba polarni sij, kakršen se je pojavil pred 2 leti. Nenadna rdeča svetloba, ki je trajala le nekaj minut, je vzdramila tudi naše gasilce, ki so mislili, da nekje v bližini gori, a so se kmalu prepričali o nasprot-nem. — Naše ceste so ponekod obupno slabe. Pred dnevi se je namreč v Šolski ulici avto do osi pogreznil v blatu, odkoder so ga pozneje komaj praznega izvlekli. — Zveza poljedelskih delavcev je že in še bo v vseh večjih krajih priredila za svoje člane sezonske delavce socialne tečaje, v zvezi s katerimi imajo krajevna društva svoje občne zbornice. Tečaji so proti pričakovanju povsod zelo dobro obiskani.

Turnišče. Pred dnevi so se naši čevljarji s kolesi vračali iz soboškega sejma. Ker kupčija ni bila alaba, so v Rakičanu zavili v gostilno in malo globlje pogledali v kozarce, kar je povzročilo, da je čevljarski mojster Z. J. padel s kolesa ter se občutno poškodoval po obrazu. — Nevarne rane na nogah ima posestnik Smej Ivan in obstoja velika nevarnost, da mu bodo morali v bolnišnici nogo odrezati, ako ga še hočejo ohraniti pri življenju. — Precej prahu in nepotrebnega govorjenja je povzročila gostilna, ki se nahaja tik cerkve. Omenjeno gostilno je namreč oblast zaprla. — Naše Prosvetno društvo in Fantovski odesk sta pridno na delu in sta nam predvajala že več lepih iger in predavanj.

Bedonci. Kakor smo že v našem listu poročali, je bila ustanovljena selska dostava v našem poštnem okolišču. Ravnanstvo plač ni hotelo povišati, naša občina, ki ima za vse drugo dovolj denarja, pa ni hotela nič prispevati, kakor to delajo druge občine. Ljudje so nejevoljni, pa poštarico ne zadene nobena krivda. Sicer pa bo to kmalu urejeno, ko bo država nastavila pri pogodbenih poštah pismonošo. — Čudimo se, kako je mogoče, da pri nas ni razpisano mesto tajnika na občini. Naj bo tajnik kdor koli, toliko pa menda le lahko zahtevamo, da bo obvladal slovenščino. — Že več ko eno leto manjka na naši šoli ena učna moč. Otrok imamo okrog 300 in da je to za tri učne moči preveč, je menda vsakemu jasno. Prosimo žensko učno moč, ker je na taki šoli potrebna vsaj ena ženska moč.

Haloze

Sv. Andrej v Haložah. Po pametni zamisli blagopokojnega voditelja dr. Korošca je kakor dru-

Koliko pentelj ima nogavica? V paru na roko pletenih bombažnih ženskih nogavic je potrpežljiv človek naštel nič manj nego 47.000 pentelj. Še popolnoma drugačne številke pa dobimo, če vzamemo v roke nogavice iz drobnejšega tvoriva, n. pr. iz svile ali umetne svile. Takšen par nogavic šteje približno dva milijona pentelj. Industrija uporablja za pletenje takšnih nogavic najbolj zamotane stroje, ki sestojijo iz kakšnih sto tisoč delov. Na uro spleta ta stroj okrog 45 milijonov pentelj, to se pravi, da izdela v eni uri približno 20 parov nogavic.

Prižgana vžgalica se vidi kilometer daleč. Kakor so pokazali v Nemčiji poskusi, se vidi še tako majhna luč precej daleč. Tudi pri zastira-

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Pri kratkem opisu Turškega zida je bila omenjena drča, katera je bila strašno nevarna past za vsakega, kateri bi se lotil napada v dolinici. Na vrhu drče so bili nagrmadeni ogromni kupi kamenja ter hlodov. Ta plaz so sprožili v odločilnem trenutku, zagrmel je z največjo brzino po strmi riži, se izpraznil nad glavami janičarskih kričarjev in je pokopal pod seboj najbolj ropazeljno ter krvoločno sodrgo.

Do neba segajoči obupni kriki... Tulenje in ječanje na pol živih ter ranjenih, zaokren na pobeg za podsutimi stoječih...

Tak je bil začetek in konec zadnjega naskoka nad Turški zid med Rušami in Falo.

Za bežečimi Bosanci in Hercegovci so metali Rušani z obzidja koše čebel. Razljutene živalice so se spustile v gostih rojih za bežečimi in so jih neusmiljeno pikale. Preganjani vragovi so po ljudski govorici bežali, kolikor so jih nesle noge, in se drli na ves glas: »Strašno so štajerske muhe! Bežimo, bežimo, sicer bomo vsi poginili!«

10

Na Ali pašo v čolnu na Dravi so streljali mušketirji s krogli, ko je gonil z golim mečem svoje ljudi v boj za posest zida. Verskega odpadnika se ni prijel niti ena od izstreljenih krogel. Po prepričanju o nedotakljivosti pasjega sina šine po ljudskem pripovedovanju enemu od krščanskih strelcev rešilna misel v glavo. Z roke sname zlat blagoslovljen poročni prstan in ga porine namesto svinčenke v cev muškete. Zlati naboj v puški izstrelil. Komaj se razkadi oblaček smodnikovega dima, že omahne paša smrtno zadet iz čolna v Dravo, ki ga odnese proti sultanovemu mostu kot prvo sporočilo, da so bili Turki poraženi tudi pri Turškem zidu.

Takoj po pobegu napadalcev so Rušani odprli vrata Turškega zida ter so začeli vlačiti izpod kamenja ter hlodovja ubite ter ranjene Turčine. Mrtve in poškodovane so brez usmiljenja in prizanašanja pometali v Dravo in so na ta način oznanili sultanu Sulejmanu, da Ruše nikakor niso zaostale za Mariborom!

Vladarja velike Turčije je silno potrl, ko je prejel vest, da je priplaval po Dravi najprej truplo Ali paše v blesteči bojni opremi, za njim pa nešteto mrličev iz vrst bosanskih in hercegovskih janičarjev.

Medtem ko je grebel Ali paša kostanj iz žerjavice Turškega zida, tudi njegov v Rušah zaostali mostarski tovariš Mohamed ni držal križem rok. Preprostemu narodu je do danes znano, da se je podal višji Turek iz Mostarja v ruško Marijino cerkev na konju. Kolikokrat je pogledal

god tudi pri nas ustanovljena šolska kuhinja, ki vsak dan redno deli našim revnim šoloobveznim otrokom tople hrane, da si vsaj enkrat na dan za silo napolnijo svoje lačne želodčke. — Po več kakor dva meseca trajajočem velikem snegu in ostrem mrazu je spet nastopilo toplejša južno vreme, ki je spravilo ljudi na prvo spomladansko delo v naše gorice rezat in kopat. Marsikateri vinogradnik bo prisiljen sam delati v gorici in na njivi, ker si ne bo mogel vzeti delavcev radi pomanjkanja živil in denarja. Veliko družin, bajtarskih, viničarskih in pa tudi kmečkih je, ki so že dalje časa brez koščka kruha, kar je posledica lanske slabe letine. Kako torej naj živi ubogi haloški viničar, če še posestniki primanjkuje? Zato letos kakor običajno ne bo slišati veselega petja kopačev, ker je veliko pomanjkanje, kakor ga skoraj ne pomnijo ljudje in ker je v kleti suho pri »čepih«. — Pretekli mesec nam je preostalo še veliko nakaznic za kruh ali moko. Pa da ne bi kdo mislil, da smo tako založeni, ampak naši trgovci niso dobili zadostne količine moke, kar je delalo našim pridnim gospodinjam nemale skrbi, ker niso imele iz česa peči za veliki praznik pust »krapicev«. Fašenk pa je le minil, čeravno je bilo malo »krapicev«.

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Pa smo spet imeli par toplih sončnih dni. Kar vlekle nas je na delo, ki se nam od vseh strani valjuje. Poleg vinogradov in njiv se skrbno dela tudi v sadonosnikih. Kdo izmed starejših ve povedati, da so se sadnega drevja kdaj tako splošno poprijeli kot sedaj? Drevesnice so sicer imele na gornjem koncu trga in si z dobrimi sortami zasadili drevedo do Skaleta in do razcestja proti Jelšam. Danes pa je splošno zanimanje za podvig tudi te kmetijske panoge in še posebej med našimi mladimi gospodarji. Drugo k drugemu pač pomaga. »Slov. gospodar« nas s svojimi članki in navodili vedno vzpodbuja, naša sadjarska podružnica marljivo poučuje ter jim v jeseni v svoji novi stavbi pridno sadje suši, iz tečajev na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru pa nam tudi šmarski obiskovalci, kakor predsednik sadjarskega društva Jan Vreže ter njegov sosed Strašek, prinašata najnovejša navodila in priporočila. Da se pa tudi še drugim omogoči obisk takih priporočljivih tečajev, se v tekočem tednu, in sicer 13., 14. in 15. marca, tedaj v četrtek, petek in soboto, tudi pri nas v Šmarju vrši tak tečaj za pouk in navodilo za najvažnejša sadjarska dela, kakor jih zahteva napredno sadjarstvo. Pridite vsi in v obilnem številu ter Bog vam daj, da v jeseni napravite prav lepe in izdatne kupčije s svojim pravilno vzgojenim sadjem!

Sv. križ pri Rog. Slatini. Društveni dom imamo iz leta 1913. Ta ne odgovarja več današnjim potrebam. Čim dalje tem bolj sila v ospredje zadeva, da društveni dom, oziroma društvena dvorana »Slomškovega prosvetnega društva« ne odgovarja današnjim našim potrebam. Ob priliki raznih društvenih prireditev, na primer: akademij, iger ali kakih drugih važnih sestankov ali praznov je vedno društvena dvorana premajhna in skromna. Oder imamo priličen, tudi lepih kulis imamo. Za kulise pa tudi nimamo primerne

shrambe. Potreba večje društvene dvorane in pripadajočih sob in shramb se je posebno opazila zadnje čase, ko je na svojih čolnih prosto zaplaval »svoboda prosvetnih društev«. Tako se je že pred nekaj časom sprožila misel, da se društvena dvorana poveča z izločitvijo posojilnice iz društvenega doma. Ta misel pa je zadela na trd oreh in je ostala do danes še nerešena. Potrebo po povečanju društvene dvorane so sedaj uvideli vodilni in uvidevni možje. Saj je to za župnijo res velika zadeva in skrb in je popolnoma upravičena. V Prosvetnem domu se vzgaja mladina po krščanskih načelih za Boga, dom in narod. Korajže je treba — pa začeti je treba, pa bo vse šlo. Ne bojimo se pomoči z osebnim delom, saj smo fantje krepki in korajžni (to morate razumeti, korajžni za dobro stvar). Potrebne vožnje smo tudi pripravili brezplačno izvršiti. Denarni prispevkov se tudi ne bojimo. Ne motimo se, če že vnaprej računamo v finančno sodelovanje od strani uprave občine. Prijeli bomo za plug — zajezdili konjčiča... in zaurali prvo temeljno brazdo za povečanje društvene dvorane.

Sv. križ pri Rog. Slatini. Prehranjevalnemu občinskemu odboru je prostovoljno stavilo na razpolago 30.000 din ravnateljstvo steklarne pri Sv. Križu. S tem korakom je ravnateljstvo steklarne napravilo velik korak za pomoč prehranjevalnemu odboru. — Delovanje prehranjevalnega odbora se je med občinstvom sedaj pomirilo. Seveda spočetka niso ljudje dobili pripadajoče količine moke, sicer pa to ni bila krivda odbora. Medtem pa imamo sedaj zadostno količino moke na razpolago — pa ne pridejo vsi opravičenci po njo. Morda pri nekaterih ni potrebnega denarja? — Veliko zanimanje je bilo letos za umetna gnojila. Občina jih je sama razpečala 15.000 kg. — Ženini in neveste bi bili skoro na karte. Letošnji predpust si je podalo roke in obljubilo zvestobo samo osem parov. — Akcijski odbor za zimsko pomoč revnim je priredil zadnjo nedeljo krajevne sestanke po vsej občini. S pomočjo tega odbora in s pomočjo bolje stoječih posestnikov se je našim domačim revežem lepo pripomoglo in vsaj začasno zboljšalo njihovo bodočo pomanjkanje. Med vsemi bolj stoječimi posestniki se je najbolj odrezala gospa Fani Potocnik iz Rog. Slatine. Obdarovala je tri reveže v blagu za 201 din in v gotovini 90 din. Njej in vsem darovalcem izrekamo najlepšo zahvalo! — Sedaj smo na delu v vinogradih. Tudi na njivah je že padlo prvo seme jarli žit na svežo brazdo. Daj Bog, da bi to seme zlasti letos v teh težkih časih dobro vsakilo in obrodilo stoteren sad!

Celjska okolica

Nova cerkev pri Vojniku. Veliko pomena za našo župnijo je novi »Prosvetni dom«, ki bi pri nesel novega ognja v srca naše mladine. G. kaplan Žolnir je predlagal, da bi se sestavil odbor z odborniki iz posameznih vasi župnije. Naloga teh odbornikov bi bila, da bi v svoji okolici zbirali prostovoljne darove v blagu (tu pride v poštev les) in denarju. S prostovoljnimi darovi smo pripravljeni, da bi gospodarsko noben ne bil prižadet. Saj vemo, da bo novi »Prosvetni dom« skupno ognjišče vseh župljanov, posebno naše

mladine, ki naj bi tukaj prejela smernice za svoje življenjske naloge. Pojdimo s pogumom na delo, da izkažemo hvaležnost velikemu škofu Slomšku, ki je več ko pred 100 leti tukaj kaplanoval.

Laški kraj

Laško. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta dne 2. marca ob pol 4. uri priredila v nadžupnijski dvorani zelo lepo in poučno igrano dramo »Stari in mladi«. Obisk igre je bil nepričakovano dober. Glavna zasluga, da je tako lepo igra iztekla, gre vrlému in požrtvovalnemu prosvetnemu delavcu g. Bregarju, ki nas je v tej igri vodil. Toda ne mislite, da gre pri nas vse tako gladko. Tudi mi dobimo večkrat kakšno poleno pod nogo. Zato več ko je polen in zaprek, tem lažje in lepše ter skupno je delo.

Književnost

Dve novi knjigi za postni čas je izdala Družba sv. Mohorja: Svetega Hieronima izbrana pisma, I. del, poslovenil Dr. Fr. Ks. Lukman, 312 strani. Broš. 56 din, vez. 72 din. Pisma o trpljenju spisal Vilko Fajdiga, strani 92. Broš. 20 din, vez. 30 din. Udje Družbe sv. Mohorja dobijo knjigi za 25 % ceneje. 451

Šmarnice za leto 1941. »Smisel in skrivnost trpljenja« je naslov novih šmarnic, ki jih je spisal g. Andrej Pirc. Pisane so posebno za sedanji težki čas ter so posamezna premišljevanja ponazorjena z zanimivimi zgledi. Dobijo se v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Korporacijski red in družabna reforma Jugoslavije. Dr. Jože Jeraj. Maribor, 1941. Tiskala in založila Tiskarna sv. Cirila. Cena 14 din. — Knjižica z gornjim naslovom, ki jo je spisal dr. Jože Jeraj, profesor na Visoki bogoslovni šoli v Mariboru, strokovnjak v socioloških vprašanjih, seznanja bralca na stvaren, nazoren in poljuden način o novem gospodarskem in socialnem redu, ki se pričakuje, napoveduje in delno že ostvarja. Gospodarski liberalizem je človeško družbo razklal v dva razreda, ki sta drug drugemu sovražna: v kapitalistični red maloštevilnikov in proletarski razred delavcev, tretji je tako zvani srednji razred kmetov, obrtnikov in trgovcev, ki imajo sicer nekaj kapitala, pa ne živijo prvenstveno od njega, temveč od lastnega dela. Sodobni razredni boj med gospodarskimi sloji je povzročil kaos (zmedo) v človeški družbi. Kako pomagati? Imamo dva recepta: komunistični in korporacijski. Klasična dežela, kjer se uresničuje komunistični program, je sovjetska unija v Rusiji, kjer so vsi sloji in poedinci zasluženi državnemu kapitalizmu. Papež Pij XI. v svoji okrožnici Quadragesimo anno (leta 1931.) odklanja individualistično načelo liberalizma in kolektivistično načelo komunizma ter priporoča kot bistvene organe novega pravega socialnega reda korporacije, to so v skladu z vodilnim gospodarskim načelom socialne pravičnosti organizirani dobro urejeni udje družabnega telesa, ki bodo nasprotujoče si koristi delodajalcev in delavcev spravile v harmoničnem občestvu. Kakor družji isti stanovski smoter člane istega poklica v korporacije, tako družji višji skupni smoter več korporacij v zvezo;

kip Marije, je obrnila nevidna moč glavo nevernika tako daleč nazaj, da je moral gledati čisto proč od Matere božje. Pri tem čudežu vzklikne paša: »Verjamem v moč božje porodnice in ji bom prinesel dar, kakršnega ji še ni poklonil nihče!« Dal je napraviti tako veliko in težko svečo, da so jo morali potegniti v cerkev štirje konji. Ob slovesu je naročil Rušanom, naj od njega podarjeno svečo prižgejo, kadar bo največ ljudi v svetišču.

Preudarni Rušani so opominjali k previdnosti z ozirom na turški zahvalni dar. Slednjič so se odločili, da ogromne sveče sploh ne bodo prižgali, ampak jo odprli. Sveča je bila votla in napolnjena s tolikšno količino smodnika, da bi bila eksplozija pognala v zrak veličastno ruško hišo božjo.

Mostarski paša je stikal po izpraznjenih Rušah s svojimi vojaki tako dolgo, da je naletel na čuvaja ruške Matere božje — župnika Lichtensteina. Zapovedal je duhovnika mučiti z mongolsko brezsrčnostjo in krutostjo. Ker niso končale življenje svetniškemu duhovniku najstrašnejše muke in je še vedno zahvaljeval Boga in Marijo, so ga razsekali turški rablji na drobne kose in jih razmetali po vasi.

Ob pojavu prvih na vso moč kričečih premagancev izpred Turškega zida v Ruše jo je odkuril tudi mostarski paša Mohamed proti sultanovemu mostu v Bistrici in se pridružil s preostanki Bosancev ter Hercegovcev jedru proti vzhodu se pomikajoče Sulejmanove vojske.

Kunigunda ugrabljena

Junaški branilci Turškega zida s številnimi begunci nikakor niso takoj verjeli, da bi bil sovražnik resnično pobegnil po prvem neuspelem naskoku, saj so poznali njegovo zvižanost ter zahrbtnost. Navozili so nov plaz kamenja in polen ter čakali v strogi pripravljenosti, kje se bodo poturčenci pojavili, da ponovno poskusijo, kar jim je prvič tako bridko spodletelo in končalo v krvi ter smrti.

Sovražnika ni bilo dolgo od nikoder. Straža na Gra-dišču je javila najurnejše gibanje dolgih vrst Turčinov ob bistriskem mostu, ki so se vse pomikale ob Dravi proti vzhodu. Turška vojska je zatonila in izginila bogznaj kam. O kakem večjem premikanju vojaštva pri mostu ni bilo nič več opaziti.

Dne 21. septembra popoldne so se začeli motati okrog Viltuša in Bistrice bolj neznatni turški oddelki, kateri so z vso naglico razdirali most, začenši na sredi in proti vsaki strani na levo ter desno. Deske in trame so enostavno metali v reko. Odvezali so od zasidranih čolnov mehove govejih kož, katere so tudi odnesli valovi Drave. Končno so omajali še sidra mlinjskih čolnov, poskakali vanje ter odveslali po Dravi proti Mariboru.

Sultanovega mostu ni bilo več. Niti en Turek se ni pojavil, da bi jezdil ali se plazil peš proti Rušam. Posadka za Turškim zidom je resnično zmagala, domači begunci in pribežniki iz Središča, Ormoža ter Ljutomera so bili

nju luči moramo paziti, da to storimo temeljito, namreč z dovolj debelo stvarjo, ki svetlobe ne propušta. Tako so s temi poskusi ugotovili, da se vidi svetloba majhne vžigalice kilometer daleč. Svetloba luči, ki je slabo zastrta, pa se vidi več kilometrov daleč. To je važno vedeti posebno danes, ko divja vojna in ima tako slabo zastrta luč lahko usodopolne posledice, kajti bistremu očesu letalca nič ne uide.

Nemčija in plinska vojna. V začetku vojne leta 1939. je izjavil vodja rajha Adolf Hitler, da se bo Nemčija borila na viteški način in da se bo strogo držala vojaških zakonov in mednarodnih dogovorov o bojevanju, dokler se jih bo držal nasprotnik. Adolf Hitler je že takrat izrečno odklonil uporabo bojnih pil-